

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΕΝΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της δράσης αναδιαμόρφωσης των σχολικών κανόνων και του εσωτερικού κανονισμού του σχολείου μας κατά τις τελευταίες εβδομάδες πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις με όλους τους μαθητές των τάξεων Γ, Δ., Ε και ΣΤ. Στις συζητήσεις δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές να διατυπώσουν τις σκέψεις τους και τις επιθυμίες τους για το περιεχόμενο των σχολικών κανόνων αλλά και τον τρόπο αντιμετώπισης των παραβατικών συμπεριφορών. Με βάση τις καταγραφές και τα συμπεράσματα από τη διαδικασία αυτή συντάχθηκε ένα ερωτηματολόγιο με 20 κανόνες και 9 τρόπους αντιμετώπισης παραβατικών συμπεριφορών. Παράλληλα συμπεριελήφθησαν 5 προτάσεις για ενέργειες εντός του σχολείου που κατά τις συζητήσεις οι μαθητές πρότειναν και πιθανώς θα μπορούσαν να υποβοηθήσουν στην τήρηση των σχολικών κανόνων. Επιπλέον, το ερωτηματολόγιο συμπεριέλαβε ερωτήσεις ανοικτού τύπου παρέχοντας τη δυνατότητα σε όσους μαθητές το επιθυμούσαν να διατυπώσουν ελεύθερα τη σκέψη τους για τους κανόνες, τους τρόπους αντιμετώπισης των παραβατικών συμπεριφορών και τους πιθανούς τρόπους υποβοήθησης των μαθητών στην τήρηση των σχολικών κανόνων. Τα αποτελέσματα από την επεξεργασία των απαντήσεων των μαθητών παρουσιάζονται ακολούθως.

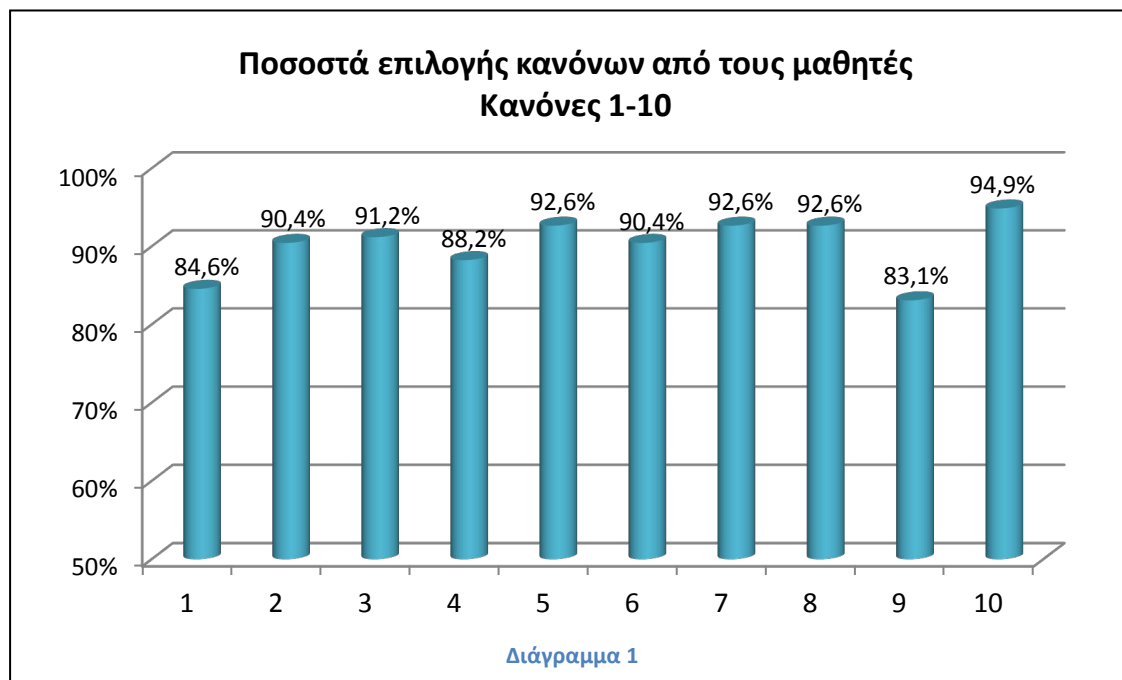
Μέγεθος δείγματος –συμμετοχή μαθητών

Από το σύνολο των 148 εγγεγραμμένων μαθητών των τάξεων Γ, Δ, Ε και ΣΤ συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο οι 137 (παρόντες), ποσοστό **92,6%** και συνεπώς η συμμετοχή θεωρείται καθολική. Δεκτά προς επεξεργασία έγιναν τα 136 ερωτηματολόγια (1 απορριφθέν λόγω συμπλήρωσης ελαχίστου τμήματος με τυχαίο τρόπο).

1. Ποσοστά επιλογής κανόνων

Για την καλύτερη παρουσίαση των επιλογών των μαθητών η παρουσίαση γίνεται κατά δεκάδες κανόνων.

Πρώτη δεκάδα

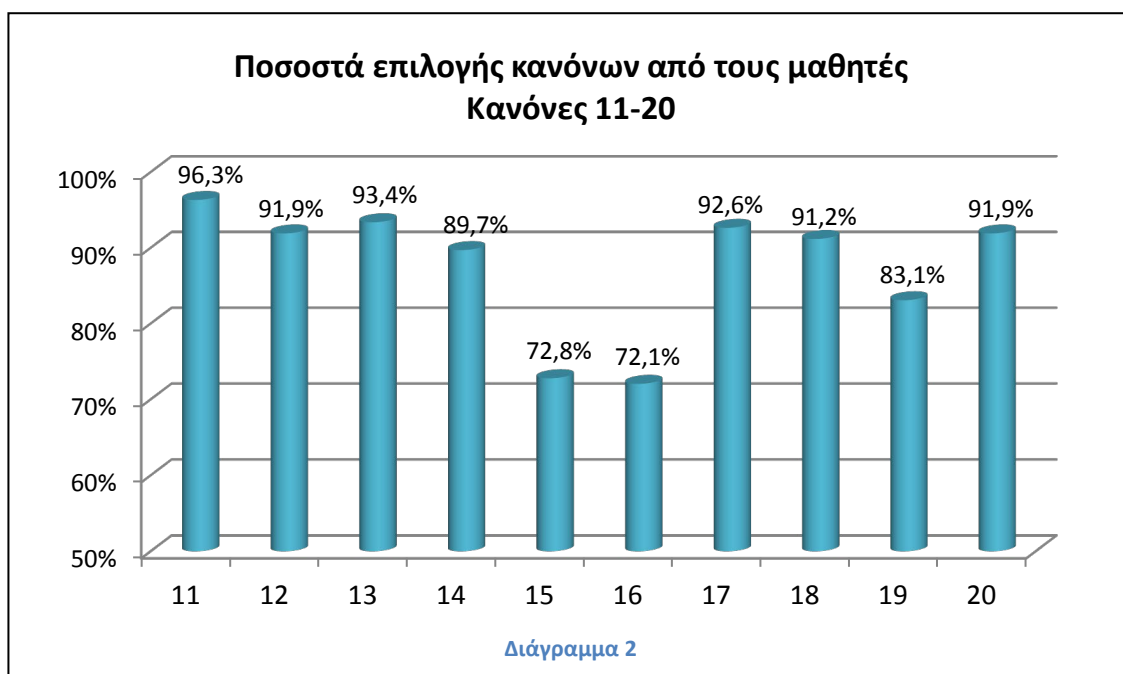

Ακολουθεί η αντιστοίχιση των αριθμών του διαγράμματος με το λεκτικό των κανόνων :

1. Δεν αργώ να έρθω στο σχολείο το πρωί και δεν αργώ να μπω στην τάξη μετά από διάλειμμα.
2. Διαβάζω καθημερινά και κάνω όλες τις εργασίες που μου έχουν αναθέσει οι δάσκαλοι. Αν δεν καταφέρω να κάνω κάποιες εργασίες λέω στο δάσκαλο ή στη δασκάλα μου τους λόγους που δεν το έκανα.
3. Καθημερινά φροντίζω να έχω στην τσάντα μου όλα τα τετράδια, τα βιβλία και τα υλικά που θα χρειαστώ την επόμενη σχολική μέρα.
4. Την ώρα του μαθήματος δεν χαζεύω αλλά παρακολουθώ και ακούω με προσοχή τους δασκάλους και τους συμμαθητές μου. Συμμετέχω και κρατάω σημειώσεις όταν πρέπει.

5. Για να μετακινηθώ από τη θέση μου ή να βγω έξω από την τάξη (π.χ. τουαλέτα) ζητάω άδεια από το δάσκαλο ή τη δασκάλα που κάνει εκείνη την ώρα μάθημα.
6. Δεν πετάγομαι την ώρα που μιλούν οι άλλοι. Ζητάω άδεια για να μιλήσω σηκώνοντας το χέρι μου.
7. Ποτέ δεν κοροϊδεύω, δεν ειρωνεύομαι τους άλλους (μέσα στην αίθουσα και στο διάλειμμα). Σέβομαι τη γνώμη, τις ιδέες, το χαρακτήρα, τις ικανότητες, τις συνήθειες, τις αδυναμίες και το σώμα των άλλων.
8. Συμμετέχω, συνεργάζομαι και βοηθάω την ομάδα μου να πετύχει και είμαι περήφανος που αγωνίζομαι ακόμα και αν δεν βγαίνει η ομάδα μου πάντα πρώτη γιατί πιο σημαντικό είναι να έχω καλούς φίλους.
9. Στις γραπτές δοκιμασίες δεν αντιγράφω από τους συμμαθητές μου ούτε λέω στους άλλους τι να γράψουν.
10. Προσέχω τη συμπεριφορά μου με τους άλλους. Δεν λέω ψέματα, δεν τους μιλάω άσχημα, δεν κάνω χειρονομίες (ούτε πάνω στο σώμα των άλλων ούτε με νοήματα), δεν τσακώνομαι, δεν βρίζω, δεν απειλώ, δεν κάνω τον «μάγκα» και δεν χτυπάω τους άλλους. Λύνω τις διαφωνίες και τα προβλήματα με συζήτηση, καλή διάθεση και σεβασμό στους άλλους. Όπλο μου είναι η αλήθεια και η καλοσύνη.

Δεύτερη δεκάδα

Ακολουθεί η αντιστοίχιση των αριθμών του διαγράμματος με το λεκτικό των κανόνων :

11. Δεν κλέβω. Αν χρειάζομαι κάτι το συζητάω με τους γονείς μου ή και με το δάσκαλό μου.
12. Δεν κάνω ζημιές και δεν καταστρέφω πράγματα δικά μου, των άλλων ή του σχολείου.
13. Δεν λερώνω μέσα και έξω από την τάξη, δεν πετάω σκουπίδια στην τουαλέτα. Αγαπώ την τάξη μου και όλο το σχολείο μου γιατί θέλω να ζω μέσα σε ένα χώρο που φροντίζω να είναι καθαρός και όμορφος.
14. Δεν κάνω επικίνδυνα πράγματα μέσα και έξω από την τάξη και δεν παίζω επικίνδυνα παιχνίδια γιατί προκαλούν ατυχήματα σε μένα και τους άλλους (π.χ. δεν κάνω τσουλήθρα, δεν κάνω γλιστρήματα, δεν τρέχω και δεν σπρώχνω στις σκάλες, δεν σκαρφαλώνω στα κάγκελα ούτε στα δέντρα κ.α.). Προσέχω τους άλλους και ιδιαίτερα τους μικρότερους.
15. Στο διάλειμμα, όταν έχει καλό καιρό, δεν μπαίνω στις αίθουσες (ούτε σε αυτές του νηπιαγωγείου). Παίζω στους χώρους που έχουν οριστεί για κάθε τάξη. Ακολουθώ τις οδηγίες των δασκάλων της εφημερίας.
16. Στο διάλειμμα παίζω με όλα τα παιδιά της τάξης μου και γίνομαι φίλος με όλους (δεν διώχνω κάποιον χωρίς πολύ σημαντικό λόγο). Δεν χαλάω το παιχνίδι των άλλων παιδιών.
17. Στις τουαλέτες δεν ενοχλώ τους άλλους και φεύγω αμέσως μόλις τελειώσω την ανάγκη μου. Δεν παίζω, δεν τρώω μέσα στις τουαλέτες.
18. Όταν βγαίνω έξω από την αίθουσα ενώ οι άλλες τάξεις κάνουν μάθημα, δεν ενοχλώ τις τάξεις αυτές (δεν φωνάζω, δεν χτυπάω τις πόρτες, κα).
19. Όταν γυρίζω από το διάλειμμα και περιμένω το δάσκαλο ή τη δασκάλα μου στο διάδρομο ή μέσα στην αίθουσα δεν κάνω φασαρία, δεν φωνάζω.
20. Στις επισκέψεις (εκδρομές ή άλλες δράσεις) ακολουθώ πάντα τις οδηγίες των δασκάλων και της διευθύντριας.

Συμπεράσματα σχετικά με τις επιλογές των κανόνων

Από την εξέταση των δεδομένων που απεικονίζονται στα προηγούμενα διαγράμματα (Διάγραμμα 1 και Διάγραμμα 2) προκύπτει ότι όλοι οι κανόνες που ενσωματώθηκαν στο ερωτηματολόγιο επιλέχθηκαν σε πολύ υψηλά ποσοστά και άρα χαίρουν παρά πολύ μεγάλης αποδοχής. Τα «χαμηλότερα» ποσοστά καταγράφονται στον κανόνα με αριθμητική ένδειξη «16» με **72,1%** ποσοστό αποδοχής και στον κανόνα «15» με ποσοστό **72,8%**. Ο κανόνας με τη μεγαλύτερη αποδοχή ήταν ο κανόνας 11 με **96,3%**. Τα πολύ υψηλά αυτά ποσοστά επιλογής όλων των κανόνων υποδηλώνουν ότι η καταγραφή των κανόνων που διατυπώθηκαν κατά την διαδικασία των προφορικών συζητήσεων εντός των τάξεων ήταν ιδιαίτερα επιτυχής ως προς την αποτύπωση των κυριότερων επιθυμιών - σκέψεων των μαθητών.

Απαντήσεις στην ερώτηση ανοικτού τύπου για τους κανόνες

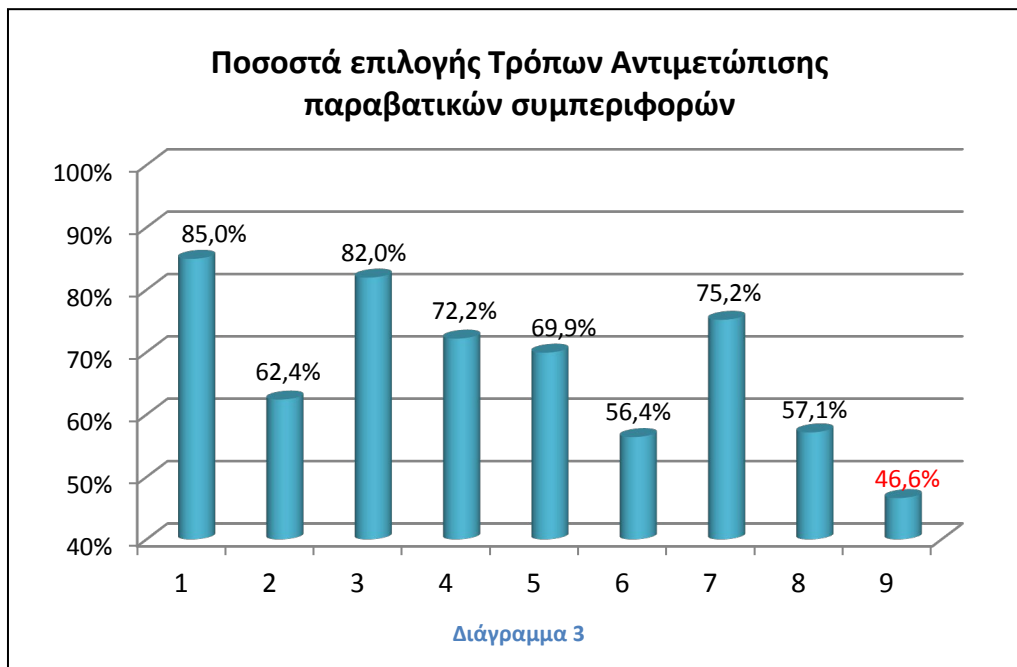
Μόλις 15 μαθητές (ποσοστό 11%) αξιοποίησαν την δυνατότητα που τους παρείχε η ερώτηση ανοικτού τύπου να προτείνουν το δικό τους κανόνα (διαφορετικό από τους 20 που προσφέρονταν). Οι περισσότεροι εξ αυτών πρότειναν κάτι διαφορετικό και συνεπώς οι προτάσεις τους δεν μπορούν να υιοθετηθούν αφού δεν τυγχάνουν γενικής αποδοχής. Για λόγους πληρότητας της ανάλυσης αλλά και πιθανής μελλοντικής αξιοποίησης (μελλοντικές συζητήσεις – αναθεωρήσεις των κανόνων) παρατίθενται οι προτάσεις των μαθητών αυτών :

A/A	Συχνότητα	Λεκτικό προτεινόμενου κανόνα – ελεύθερο κείμενο
1	1	να μην ενοχλούν τους γείτονες
2	1	να ακολουθούν τη σειρά αναμονής στο κυλικείο
3	4	να μην τρώμε μέσα στην τάξη
4	1	Να μην παίζουμε με τα νερά γιατί θα βραχούμε και θα κρυώσουμε
5	1	όταν βλέπουμε κάποιον να τσακώνεται προσπαθώ να τους χωρίσω ή το λέω στους εφημερεύοντες
6	1	δεν φέρνω αιχμηρά αντικείμενα στο σχολείο
7	1	δεν κάνω υπερβολικές φάρσες στους συμμαθητές και την κυρία μου όπως να βάζω κόλλα στην καρτέκλα
8	1	όταν λέω μάθημα είμαι σοβαρός και δεν γελάω
9	1	να κάνουμε προσευχή κάθε πρωί
10	1	πρέπει στο διάλειμμα να πάμε τουαλέτα και όχι την ώρα του μαθήματος
11	1	να συμμετέχουν όλοι στις εκδρομές
12	1	δεν ρίχνω νερά κάτω επειδή μπορεί να χτυπήσει κάποιος

Ο προτεινόμενος κανόνας με αύξοντα αριθμό 3 ισχύει ήδη και ανήκει στους «μη διαπραγματεύσιμους» κανόνες των σχολείων. Ο προτεινόμενος κανόνας με ένδειξη 5, στο πρώτο σκέλος του, αναφέρεται στη «διαμεσολάβηση» που αξιολογείται ως ιδιαίτερα θετική αλλά προϋποθέτει συναίνεση της σχολικής κοινότητας αλλά και προετοιμασία των μαθητών με σχετικές δράσεις σε όλες τις τάξεις. Το δεύτερο σκέλος της πρότασης ισχύει και εφαρμόζεται ήδη (μη διαπραγματεύσιμος κανόνας). Ο προτεινόμενος κανόνας με ένδειξη 9 αναφέρεται στην πρωινή προσευχή που ήδη διενεργείται καθημερινά σε όλες τις τάξεις και δεν είναι διαπραγματεύσιμος (αν και συμμετοχή είναι προαιρετική βάση της κείμενης νομοθεσίας). Η πρακτική αυτή ίσως ατόνησε τα 2 προηγούμενη σχολικά έτη λόγω του ότι η διδασκαλία δεν γινόταν εντός της αίθουσας αλλά εξ αποστάσεως (ασύγχρονη και σύγχρονη διδασκαλία).

2. Ποσοστά επιλογής των τρόπων αντιμετώπισης παραβατικών συμπεριφορών

Οι επιλογές των μαθητών για τους τρόπους αντιμετώπισης των μαθητών που παραβαίνουν τους κανόνες (σποραδικά ή συστηματικά) απεικονίζονται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Ακολουθεί η αντιστοίχιση των αριθμών του διαγράμματος με το λεκτικό των τρόπων αντιμετώπισης των παραβατικών συμπεριφορών :

1. Ο δάσκαλος (ή η δασκάλα) θα κάνει παρατήρηση στον μαθητή λέγοντάς του τον κανόνα που παραβίασε.
2. Ο δάσκαλος (ή η δασκάλα) θα βάζει τον μαθητή μόνο του για λίγη ώρα στο «θρανίο σκέψης» που θα βρίσκεται μόνιμα σε κάποια άκρη της αίθουσας. Του ζητά να βρει τον κανόνα που παραβίασε και να τον γράψει σε ένα τετράδιο. Ο μαθητής θα μπορεί να επιστρέψει στη θέση του όταν καταλάβει το λάθος του.
3. Ο μαθητής που λερώνει (π.χ. στο διάλειμμα ή στην αίθουσα) θα καθαρίζει το χώρο (με τη βοήθεια των καθαριστριών αν είναι αναγκαίο).
4. Ο μαθητής που κάνει ζημιές ή φθορές θα τις αποκαθιστά (επιδιόρθωση ή αντικατάσταση) σε συνεργασία με τους γονείς του.
5. Ο δάσκαλος (ή η δασκάλα) θα ενημερώνει τον Διευθυντή και θα στέλνει το μαθητή στο γραφείο του.
6. Ο μαθητής θα χάνει το παιχνίδι στο διάλειμμα (θα κάθεται μόνος του στο παγκάκι). Θα αποφασίζεται η διάρκεια (θα ξεκινά από ένα διάλειμμα και θα μπορεί να επιβάλλεται και στα επόμενα διαλείμματα).
7. Θα ενημερώνονται από τον Διευθυντή οι γονείς του μαθητή.
8. Ο μαθητής δε θα συμμετέχει στο μάθημα της γυμναστικής και απλά θα παρακολουθεί το παιχνίδι.
9. Ο μαθητής θα χάνει την επόμενη εκδρομή.

Συμπεράσματα σχετικά με τις επιλογές των τρόπων αντιμετώπισης παραβατικών συμπεριφορών

Από την εξέταση των δεδομένων που απεικονίζονται στο προηγούμενο διάγραμμα (Διάγραμμα 3) προκύπτουν τα κάτωθι :

- ο κανόνας 9 με ποσοστό 46,6% («ο μαθητής χάνει την επόμενη εκδρομή») δεν κατάφερε να συγκεντρώσει το απαιτούμενο ελάχιστο ποσοστό του 51% των προτιμήσεων των μαθητών και συνεπώς δεν θα περιληφθεί στην πρόταση αλλαγής του σχολικού κανονισμού.
- όλοι οι υπόλοιποι τρόποι επιλέχθηκαν σε επαρκές ποσοστό ώστε να περιληφθούν στην πρόταση αλλαγής του σχολικού κανονισμού. Εξ αυτών οι τρόποι με ένδειξη 6 και 8 είχαν τα χαμηλότερα ποσοστά αποδοχής με 56,% και 57,1% αντίστοιχα. Ο τρόπος με ένδειξη 1 σημείωσε το μεγαλύτερο ποσοστό αποδοχής με 85% και ακολουθεί ο τρόπος με ένδειξη 3 και ποσοστό 82%.

Απαντήσεις στην ερώτηση ανοικτού τύπου για τους τρόπους αντιμετώπισης των παραβατικών συμπεριφορών

Αρκετοί μαθητές (ποσοστό 18%) αξιοποίησαν την δυνατότητα που τους παρείχε η ερώτηση ανοικτού τύπου να προτείνουν το δικό τους τρόπο αντιμετώπισης των παραβατικών συμπεριφορών (διαφορετικό από τους 9 που προσφέρονταν για επιλογή). Ωστόσο οι προτάσεις αυτές δεν συγκεντρώνουν επαρκές ποσοστό αποδοχής ώστε να ενταχθούν στην πρόταση αλλαγής του κανονισμού του σχολείου. Κάποιες εξ αυτών καταγράφηκαν στις συζητήσεις εντός των τάξεων και λόγω του ότι δεν έτυχαν ευρείας αποδοχής δεν ενσωματώθηκαν στις επιλογές του ερωτηματολογίου. Για λόγους πληρότητας της ανάλυσης αλλά και πιθανής μελλοντικής αξιοποίησης (μελλοντικές συζητήσεις – αναθεωρήσεις) παρατίθενται οι προτάσεις των μαθητών αυτών με σχολιασμό όπου κρίνεται χρήσιμο.

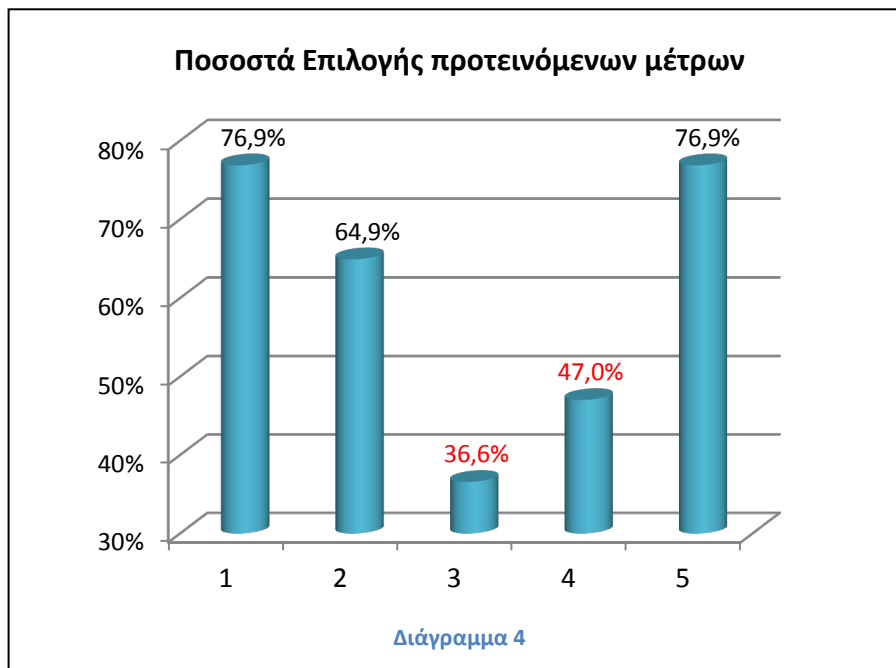
A/A	Συχνότητα	Λεκτικό – ελεύθερο κείμενο	Σχολιασμός
1	2	αλλαγή θέσης/θρανίου	συχνά εφαρμόζεται
2	2	Να πηγαίνει σε άλλη τάξη για να σκεφτεί τι έκανε	
3	2	να βγαίνει έξω από την τάξη για λίγο ώστε να σκεφτεί τι έκανε	
4	1	Να μην το παίζουν τα άλλα παιδιά όταν και αυτό κάνει το ίδιο σε άλλα	
5	1	Ο μαθητής να χάνει 10 λεπτά από το αγαπημένο του μάθημα	Το αγαπημένο μάθημα της πλειονότητας των μαθητών είναι η γυμναστική (είχε ήδη προσφερθεί ως επιλογή στο ερωτηματολόγιο)
6	1	αν έχει γίνει κάποιος τσακωμός τα παιδιά πρώτα να κάνουν μια συζήτηση μεταξύ τους και αν τα βρουν να μην υπάρχει τιμωρία αλλά αν συνεχιστεί ο τσακωμός να μπαίνουν τιμωρία	
7	1	αν κάποιος απασχολείται με κάποιο αντικείμενο την ώρα του μαθήματος να του παίρνουν το αντικείμενο αυτό και να του το επιστέφουν την επόμενη ημέρα	συχνά εφαρμόζεται από τους δασκάλους
8	1	να γράψει τον κανόνα που παραβίασε 10 φορές στο σπίτι του	προσφερόταν πρόταση να γράφει τον κανόνα στο τετράδιο του θρανίου σκέψης
9	1	τα παιδιά όταν κάνουν μια ζημιά πρέπει να παίρνουν ένα ποτήρι : το πράσινο σημαίνει ότι μπορεί να μιλάει στο διάλειμμα, το κίτρινο ότι πρέπει να μιλάει ψιθυριστά και το κόκκινο ότι δεν μπορεί να μιλάει	δεν είναι λειτουργικό
10	1	να βοηθάει την καθαρίστρια σε όλες τις δουλειές	προβληματική υλοποίηση
11	1	Να κάθεται ο μαθητής μέσα στην τάξη και να γράφει τεστ	όταν δεν βρέχει δεν επιτρέπεται οι μαθητές να μένουν στις αίθουσες για πολλούς λόγους, κυρίως ασφάλειας (αδιαπραγμάτευτος κανόνας). Επίσης τα τεστ δεν είναι τιμωρία και έχουν άλλο σκοπό.
12	2	να του βάζουν περισσότερα μαθήματα για το σπίτι	οι εργασίες για το σπίτι δεν είναι τιμωρία και έχουν άλλο σκοπό.
13	1	να μένει στην ίδια τάξη	οι λόγοι επανάληψης τάξης από μαθητή προβλέπονται από την νομοθεσία.
14	4	ο μαθητής να παίρνει αποβολή	
15	2	ο μαθητής να αλλάζει σχολείο	ακραία αντιμετώπιση με προβληματική υλοποίηση
16	1	θα καίμε τα παιδιά	απαράδεκτη δήλωση

Πρέπει επιπλέον να σημειωθεί ότι ένας μικρός αριθμός μαθητών (7) που δεν περιλαμβάνονται στην ως τώρα ανάλυση ανέφεραν την ανάγκη συζήτησης της/του δασκάλας/λου με τον μαθητή που παραβιάζει κάποιο κανόνα. Οι μαθητές αυτοί είχαν ήδη επιλέξει στους τρόπους αντιμετώπισης αυτόν με ένδειξη «1» ή/και τον «2». Και

οι δύο αυτοί τρόποι υπονοούν ότι θα υπάρχει συζήτηση με τον μαθητή γεγονός που ίσως δεν κατέστη φανερό κατά τις προφορικές συζητήσεις με τους μαθητές και το λεκτικό της διατύπωσης δεν το υπογραμμίζει. Θα ήταν σκόπιμο να το περιλαμβάνει.

3. Ποσοστά επιλογής δράσεων που θα μπορούσαν να υποβοηθήσουν στην τήρηση των σχολικών κανόνων

Οι επιλογές των μαθητών για τους προτεινόμενους τρόπους που θα μπορούσαν βοηθήσουν τους μαθητές να τηρούν τους κανόνες απεικονίζονται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Ακολουθεί η αντιστοίχιση των αριθμών του διαγράμματος με το λεκτικό των τρόπων υποβοήθησης των μαθητών στην τήρηση των κανόνων :

1. Οι κανόνες πρέπει να είναι αναρτημένοι σε πίνακα μέσα στην τάξη.
2. Οι πόρτες των τάξεων πρέπει να κλειδώνονται από τους δασκάλους στα διαλείμματα.
3. Οι πόρτες που οδηγούν στις σκάλες πρέπει να κλειδώνονται στα διαλείμματα.
4. Κάθε τάξη πρέπει να έχει το δικό της χώρο στο προαύλιο.
5. Οι μαθητές που προσπαθούν να εφαρμόζουν τους κανόνες πρέπει να επιβραβεύονται με κάποιο τρόπο (π.χ. απονομή επαίνων, κληρώσεις δώρων).

Συμπεράσματα σχετικά με τις επιλογές των τρόπων υποβοήθησης των μαθητών στην τήρηση κανόνων

Από την εξέταση των δεδομένων που απεικονίζονται στο προηγούμενο διάγραμμα (Διάγραμμα 4) προκύπτουν τα κάτωθι :

- οι τρόποι υποβοήθησης με ένδειξη 3 και 4 δεν συγκέντρωσαν επαρκή ποσοστά αποδοχής από τους μαθητές (36,6% και 47%) και συνεπώς δεν θα περιληφθούν στην πρόταση αλλαγής του σχολικού κανονισμού.
- όλοι οι υπόλοιποι τρόποι επιλέχθηκαν σε επαρκές ποσοστό ώστε να περιληφθούν στην πρόταση αλλαγής του σχολικού κανονισμού. Εξ αυτών οι τρόποι με ένδειξη 1 και 5 είχαν παρά πολύ υψηλά ποσοστά αποδοχής 76,9%. Το συμβούλιο διδασκόντων και το σχολικό συμβούλιο καλούνται να προσδιορίσουν τους τρόπους υλοποίησης των επιβραβεύσεων και της κάλυψης τυχόν εξόδων.

Απαντήσεις στην ερώτηση ανοικτού τύπου (δράσεις υποβοήθησης μαθητών για τήρηση κανόνων)

Μόλις 5 μαθητές (3,7%) αξιοποίησαν την δυνατότητα που τους παρείχε η ερώτηση ανοικτού τύπου να προτείνουν δράσεις υποβοήθησης των μαθητών στην τήρηση των κανόνων. Οι απαντήσεις τους περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί.

A/A	Συχνότητα	Λεκτικό – ελεύθερο κείμενο	Σχολιασμός
1	1	Πρόταση επιβράβευσης ανά τάξη συλλογή πόντων	ενδιαφέρον αλλά ασαφής τρόπος επιβράβευσης
2	1	να παίρνουν Α στα μαθήματα αυτοί που εφαρμόζουν τους κανόνες	οι καλοί βαθμοί είναι επιβράβευση και πιστοποίηση καλής εργασίας και επίτευξης μαθησιακών στόχων. Δεν αφορούν την τήρηση κανόνων.
3	1	Μία ημέρα η διευθύντρια να λέει σε όλες τις τάξεις τους κανόνες στο προαύλιο	
4	1	αν το μεγαλύτερο ποσοστό (της τάξης) τηρεί τους κανόνες αυτά τα παιδιά να πηγαίνουν μία εκδρομή	
5	1	να έχει μία λιγότερη εργασία για το σπίτι	οι εργασίες έχουν άλλους σκοπούς

4. Προτάσεις μαθητών σχετικές με τη σχολική ζωή και αιτήματα

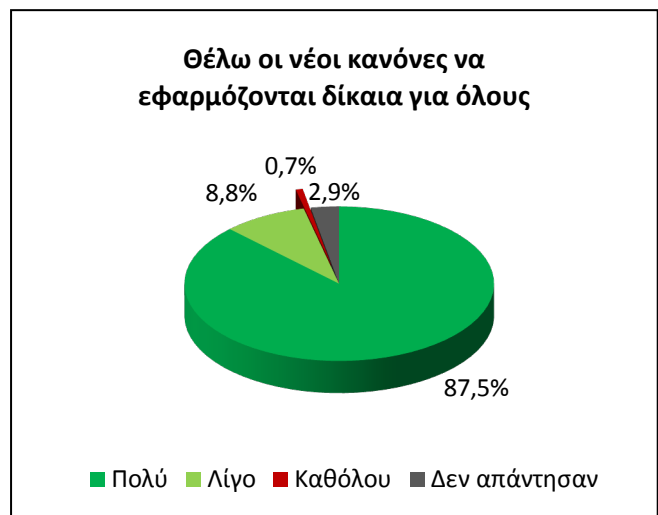
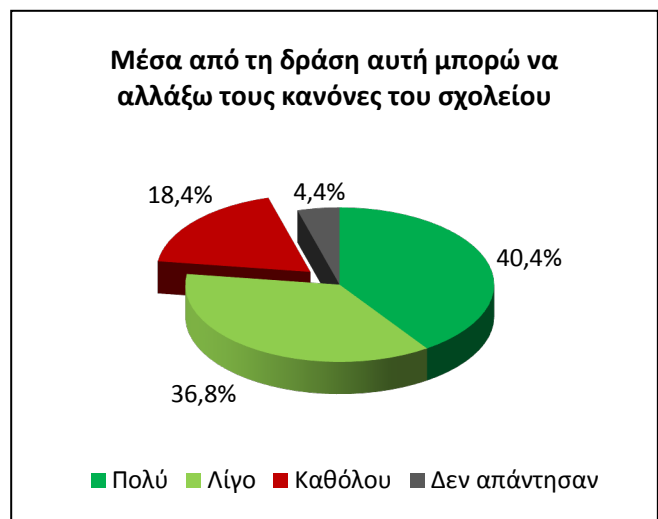
Η δράση για την αναμόρφωση των σχολικών κανόνων δεν προέβλεπε την διατύπωση αιτημάτων ή προτάσεων εκ μέρους των μαθητών με σκοπό την αλλαγή της σχολικής ζωής. Το κεφάλαιο αυτό θα αποτελούσε από μόνο του ένα ξεχωριστό σχέδιο δράσης. Αρκετοί μαθητές, παρά το γεγονός ότι δεν υπήρξε σχετική ερώτηση ανοικτής απάντησης στο ερωτηματολόγιο έγραψαν αιτήματα και προτάσεις για αλλαγές στη σχολική ζωή στις γραμμές άλλων ανοικτών ερωτημάτων. Η τάση αυτή καταγράφηκε κυρίως στις έκτες τάξεις. Αρκετοί μαθητές κατέγραψαν περισσότερα από ένα αιτήματα-προτάσεις. Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται τα αιτήματα και οι προτάσεις των μαθητών αυτών.

A/A	Συχνότητα	Λεκτικό – ελεύθερο κείμενο	Σχολιασμός
1	10	να επιτρέπονται κινητά (στις εκδρομές, μέσα στο σχολείο) ή και τα ηλεκτρονικά	δεν το επιτρέπει η νομοθεσία
2	12	να επιτρέπονται οι μπάλες στα διαλείμματα (μερικοί ζήτησαν αποκλειστικά για τις έκτες)	οι μπάλες δεν επιτρέπονται στο διάλειμμα γιατί προκαλούν ατυχήματα
3	2	να αγοραστούν καλές μπάλες	
4	1	να αγοραστούν καλύτερα όργανα γυμναστικής	
5	13	οι έκτες να πηγαίνουν περισσότερες μονοήμερες (πολλοί ζήτησαν να είναι μόνη της η ΣΤ τάξη ή μόνο με την Ε)	η νομοθεσία προβλέπει μόνο μία μονοήμερη ανά έτος.
6	3	να πηγαίνουν περισσότερες εκδρομές	
7	1	να πηγαίνουν διήμερες	δεν επιτρέπονται από το νόμο στο δημοτικό (ειδική έγκριση από το υπουργείο σε εξαιρετικές περιπτώσεις)
8	2	το κυλικείο να πουλάει παγωτό	τα προϊόντα που μπορεί να πουλάει κάθε κυλικείο ορίζονται με νόμο.
9	2	να υπάρχει κλιματισμός στις τάξεις	προβλήματα χρηματοδότησης
10	1	να καταργηθεί η Ιστορία	τα μαθήματα ορίζονται με νόμο
11	1	περισσότερη ώρα διαλείμματος	οι ώρες και η διάρκειά τους ορίζονται με νόμο
12	1	να μην μπαίνουν στην κλήρωση για σημαιοφόροι άτομα που πήραν 9 γιατί είναι αδικία	ο τρόπος ορίζεται με νόμο
13	1	να τηρούνται οι τιμωρίες που λέει η διευθύντρια	
14	1	περισσότερος χώρος για τις τάξεις στο διάλειμμα	μη εφικτό, ο προαύλιος χώρος δεν είναι δυνατό να μεγαλώσει
15	1	να χαλαρώσουν τα μέτρα του κορονοϊού	τέτοιες αποφάσεις λαμβάνονται

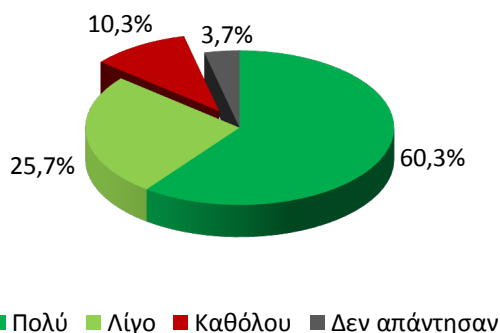
			από το κράτος
16	1	περισσότερα δικαιώματα για τις έκτες και όχι για τις άλλες τάξεις, να μετράνε περισσότερο οι γνώμες της έκτης	όλοι οι μαθητές έχουν τα ίδια δικαιώματα εντός του σχολείου στα πλαίσια της ισονομίας
17	1	κάθε μαθητής να αγνοεί τους κανόνες όταν οι άλλοι επαναλαμβάνουν να του μιλάνε άσχημα.	οι κανόνες πρέπει να ισχύουν για όλους το ίδιο
18	1	Κάθε Παρασκευή τα παιδιά να καθαρίζουν την τάξη τους.	η καθαριότητα των σχολείων ορίζεται από ειδικό νομοθετικό πλαίσιο. Ωστόσο δεν αποκλείονται συλλογικές δράσεις όταν έχουν ευρεία συναίνεση.
19	1	τα κορίτσια να φοράμε ότι θέλουμε και να μην κρινόμαστε από την εμφάνισή μας	αυτό συμβαίνει ήδη στα πλαίσια της ευπρέπειας.
20	1	στους μαθητές με οικονομικά προβλήματα να παρέχονται βασικά πράγματα όπως μολύβια, γόμες, τετράδια, στυλό και γενικότερα σχολικά είδη	η χρηματοδότηση των σχολείων δεν επαρκεί ούτε για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών
21	1	να καταργηθούν οι μάσκες	δεν βγαίνει νόημα
22	1	να κάνουμε ERASMUS	

4. Απόψεις των μαθητών για τη δράση αναδιαμόρφωσης των σχολικών κανόνων.

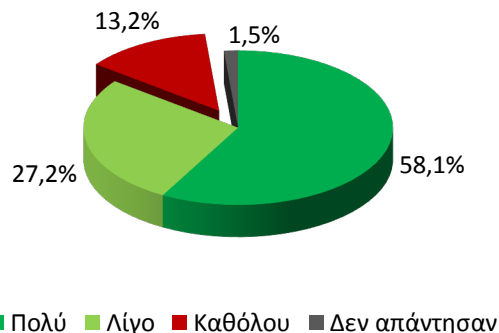
Για την καταγραφή των απόψεων των μαθητών για την δράση αναμόρφωσης των σχολικών κανόνων οι μαθητές κλήθηκαν να απαντήσουν το πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με συγκεκριμένες προτάσεις. Οι απαντήσεις των μαθητών παρουσιάζονται στα επόμενα διαγράμματα.

Θα εφαρμόζω τους νέους κανόνες γιατί τους φτιάξαμε εμείς τα παιδιά

Πιστεύω ότι και τα άλλα παιδιά θα ακολουθούν τους κανόνες αυτούς γιατί τους φτιάξαμε όλοι μαζί

Από τα δεδομένα που απεικονίζονται στα παραπάνω διαγράμματα εξάγονται τα εξής συμπεράσματα :

- Καταγράφεται πολύ υψηλό ποσοστό μαθητών (69,1%) που πιστεύουν ότι μέσω της δράσης αυτής τους δόθηκε η ευκαιρία να εκφράσουν τη γνώμη τους για τους σχολικούς κανόνες. Τα ποσοστά των μαθητών που απάντησαν «Λίγο» και «Καθόλου» παρότι είναι χαμηλά υποδηλώνουν ότι θα έπρεπε να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια για περισσότερη συμμετοχή όλων στις διαδικασίες που προηγήθηκαν (προφορικές συζητήσεις) της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.
- Η δράση φαίνεται ότι έπεισε αρκετούς μαθητές («πολύ») έστω και «λίγο» ότι μέσω της δράσης αυτής μπορούν να αλλάξουν τους σχολικούς κανόνες. Διακρίνει κανείς μια δυσπιστία σε κάποιους μαθητές γεγονός που ίσως οφείλεται στο πρωτόγνωρο της διαδικασίας ή και στο ότι δεν κατέστη σαφές στους μαθητές κατά τις συζητήσεις στις τάξεις ότι οι κανόνες που θα επιλεγούν θα ενσωματωθούν στο νέο σχολικό κανονισμό και θα ισχύουν για όλους.
- Παρά την προαναφερθείσα δυσπιστία οι μαθητές θεωρούν σε πολύ μεγάλο βαθμό ότι οι νέοι κανόνες θα τους βοηθήσουν να συμβιώνουν καλύτερα μέσα στο σχολείο.
- Το αίσθημα δικαιοσύνης και ισονομίας εκφράζεται με πάρα πολύ υψηλό ποσοστό μαθητών (87,5%) να επιθυμεί την εφαρμογή των σχολικών κανόνων δίκαια για όλους
- Η δέσμευση των παιδιών για την τήρηση των κανόνων είναι ισχυρή για περισσότερους από τους μισούς μαθητές (60,3%). Ωστόσο υπάρχει ένα σοβαρό ποσοστό που έχει λιγότερο ισχυρή δέσμευση (επιλογή «λίγο», 25,7%) καθώς ένα ποσοστό μαθητών 10,3% που δηλώνουν ότι δεν θα τους εφαρμόζουν. Η σχολική κοινότητα δεν πρέπει να επιτρέψει σε αυτούς που δεν θέλουν να εφαρμόζουν κανόνες να κλονίζουν τη δέσμευση όσων επιθυμούν την ήρεμη σχολική ζωή με δικαιοσύνη και κανόνες.
- Παρόμοια εικόνα εμφανίζεται και στις απόψεις των μαθητών για το αν οι συμμαθητές τους θα εφαρμόσουν τους νέους κανόνες. Περισσότεροι από τους μισούς μαθητές εκφράζουν την αισιόδοξη πεποίθηση ότι οι συμμαθητές τους θα τηρούν τους κανόνες γιατί τους έφτιαξαν οι ίδιοι. Παράλληλα, όμως, ένα σημαντικό ποσοστό έχει αμφιβολίες (27,2%) που εκφράζονται μέσω της επιλογής «λίγο» και ένα ποσοστό 13,2% που είναι βέβαιοι ότι οι συμμαθητές τους δεν θα εφαρμόσουν τους κανόνες.

Τα δύο τελευταία διαγράμματα πίττας καταδεικνύουν την δυσπιστία πολλών μαθητών απέναντι στην δυνατότητα του σχολείου να εφαρμόσει τους νέους σχολικούς κανόνες αποτελεσματικά. Η σχολική κοινότητα καλείται να αποδείξει ότι έχει τη βούληση να εφαρμόσει τους νέους κανόνες με δικαιοσύνη και παιδαγωγικά κριτήρια ώστε οι νέοι κανόνες να συμβάλλουν σε μια ήρεμη σχολική ζωή με ειρηνική επίλυση των προβλημάτων.